

Vor- und Nachteile bei der Steuerung der Haringvlietschleusen für die Fischwanderung**Benefits and consequences of managing the Haringvlietsluices for fish migration****Voor- en nadelen van gewijzigd beheer van de Haringvlietsluizen voor de vismigratie**

Kees Storm¹, Joost Backx² en André Breukelaar²

Samenvatting

In 1970 is het Haringvliet, het estuarium van de rivieren Rijn en Maas, afgesloten door een dam met spuisluizen als onderdeel van de Deltawerken om het land te beschermen tegen stormvloed. Hiermee ontstond een ander Haringvliet; een zoetwater meer dat onder andere kon worden gebruikt als bron voor landbouw- en drinkwater. Maar de verandering van dynamisch estuarium tot een vrijwel stagnant meer had aanzienlijke negatieve ecologische gevolgen. Verontreinigd slib hoopte zich in meters dikke lagen op door het wegvallen van de getijstroming. Slikken en platen verdwenen onder water, de resterende oevers erodeerden en na de afsluiting van de Zuiderzee in 1932 door de Afsluitdijk was hiermee nog een belangrijk overgangsgebied van zoet naar zout voor de Rijn verloren gegaan. Met de Zeeforel en de Zalm ging het toen al heel slecht, maar voor estuariene vissoorten zoals de Zeeprink, de Elft en de Fint hadden die veranderingen grote gevolgen. In de jaren negentig heeft de Nederlandse overheid een studie laten uitvoeren naar alternatieven voor het waterbeheer. De conclusie was dat met een gedeeltelijke openstelling van de Haringvlietsluizen bij vloed een belangrijk herstel van de estuariene waarden mogelijk was. Omdat rekening gehouden moest worden met bestaand gebruik van het meer en in het bijzonder de zoetwatervoorziening vanuit het Haringvliet, heeft de overheid besloten om eerst een kleine opening te realiseren; de zogenaamde Kier. Nadat de compenserende werken zijn uitgevoerd, zullen de Haringvlietsluizen in 2008 ook bij vloed worden geopend. Het openen van de "voordeur van de Rijn en Maas" en daarmee het herstel van een overgangszone van zoet naar zout, zal een sterke impuls geven aan het herstel van estuariene vissen zoals de Fint en duurzame populaties trekvisen zoals de Zalm en Zeeforel. Hiermee komt het bereiken van een belangrijke doelstelling van de ICBR en uiteraard ook de Europese Kaderrichtlijn Water in zicht.

¹ Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat Zuid-Holland

² Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling /RIZA